

XX EDICIÓ DE LA UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU

Prada: codi neuròtic

Nascuda sota els efectes del maig francès, concebuda com a espai de debat cultural i polític, la UCE fa ara vint anys. L'augment en la qualitat docent dels cursos contrasta, però, amb les expectatives d'un públic jove, militant i —encara— amb ganes de guerra.

J. Guillamon Mota

Al periodista desplaçat a Prada se li exigeix, com a professors i alumnes, un cert grau d'implicació. Reduït de l'activisme cultural dels anys 70, la UCE sobreviu en una atmosfera vagament irreal, de fantasia autodeterminada, d'utopia autosuficient. Les instal·lacions del Liceu Renouvier es converteixen en un falansteri del nacionalisme radical, en un espai de catalanisme impermeable, emplaçat en el cor d'un país mestís on preval la barreja.

La vida de Prada amalgama una població estranya i diversa. El personal autòcton, d'arrels catalanes, constitueix un segment que se situa per damunt dels quaranta anys, i ha assumit sense traumes de cap mena la ciutadania francesa. La catalanitat és lamentablement poc més que un atractiu turístic. Les banderes quadribarrades i la denominació *Roussillonnais* proliferen als aparadors de tot tipus d'establiments, sobre les etiquetes dels vins de la regió, i els grans plafons publicitaris de les grans cadenes de supermer-

Enric Casassas, organitzador de la present edició de la Universitat Catalana d'Estiu.

Liceu Renouvier, seu de les activitats de la UCE.

cats centralitzats a Montpellier o a París.

Aquest component català (que ni tan sols té el suport de la toponímia legal), que es redueix a un folklorisme gastronòmic i excursionístic, és només un dels trets que caracteritzen els Pirineus Orientals. Gitanos, *piets-noirs*, *hippies*, militars retirats i turisme de muntanya, completen la demografia d'un país de trànsit. La combinació, malgrat les objeccions dels turistes, té el seu encant.

El Liceu Renouvier és, la segona quinzena d'agost, un altre món. I l'enviat especial d'un diari de Barcelona té l'obligació de deixar-ne constància. Durant els vint anys d'història de la UCE ha existit un pacte de militància col·lectiva que només ara, després de l'intent de revitalització de la UCE en l'etapa Max Cahner, ha deixat pas a un cert ensopiment en l'edició de 1988, es trenca. ¿Com és possible la supervivència de Prada?

La UCE és un anacronisme. Cau d'exercicis espirituals, el Liceu Renouvier és una ratera. Els pavellons de sis llits, o més, sense portes, amb dutxes col·lectives, no semblen el lloc més adient per a desenvolupar una activitat docent d'alt nivell. Curiosament, al llarg dels anys, hi ha hagut una mena de mitificació del desordre. Les nits, teudioses i sorolloses, són el centre sobre el qual se sustenta la llegenda de Pra-

da. «Els primers dies no passa res», comentava un dels cambrers del bar, «però després la gent es desinhibeix i hi ha marro». Com en una caricatura dels corrents d'alliberament sexual dels seixanta, la idea de Prada com a lloc per a lligar, encara corre, tot i que la realitat sigui molt diversa.

Oxigen per a la independència

Si la UCE continua aplegant més de quatre-cents alumnes, si congrega professors de les universitats de gairebé tots els Països Catalans, és per un mecanisme doble. Els professors vénen a Prada no només perquè ha arribat a convertir-se en un hàbit adquirit a còpia d'anys, sinó perquè qui convoca és una entitat acadèmica, l'Institut d'Estudis Catalans.

En les darreres edicions, hi ha hagut una voluntat explícita de reforçar aquest caràcter acadèmic i els convenis amb les universitats s'han resolt amb la creació de seminaris d'extensió universitària, amb l'arraconament del debat estrictament polític i amb un augment general del nivell de la docèn-

Els problemes de la UCE

Sis-cents quaranta-quatre alumnes, 92 professors i 53 assistents a conferències i debats, són les xifres finals de la XX Edició de la UCE que s'ha celebrat a Prada de Conflent. Una mitjana de quatre alumnes per professor, que es considera com unes condicions òptimes per al desenvolupament de l'activitat pedagògica i universitària. Els alumnes del Principat han estat la majoria, amb un 57%, i els del País Valencià amb un 22%, han ocupat el segon lloc, tot i que s'ha notat una davallada d'assistents procedents de més avall de la Sènia. Per contra, les Illes, amb un 10%, han augmentat respecte a edicions anteriors, de la mateixa manera que ho ha fet Andorra i la Franja de Ponent, que per primera vegada estaven representats a través de les seves entitats. L'escassa presència d'alumnes de la Catalunya Nord ha centrat la polèmica que s'ha establert entre l'equip rector —presidit per Enric Casasses— i l'Associació d'Amics de la UCE de la Catalunya Nord, capitanejada per Llorenç Planes. En l'assemblea general es va retraure la ineficàcia de la campanya publicitària desenvolupada a la Catalunya

Nord i es va dir que, si bé la UCE es troba arrelada a la vila de Prada i té una presència important, no es pot dir el mateix respecte a la resta del territori. Aquest element estadístic ha servit per a reforçar les demandes dels Amics de la UCE de cara a arribar a un acord amb l'equip rector per a estrenyer més els seus vincles.

L'organització d'un partit de rugby l'any passat va ser una de les col·laboracions que aquest any no s'ha pogut dur a terme i que, atesa la significació d'aquest esport al Rosselló, s'ha considerat com una ocasió perduda d'arrelament a la realitat d'aquestes contrades. Un altre tema polèmic va ser el comunicat d'Aliança Popular, dos dies abans que s'acabés la UCE, demanant que l'Ajuntament de Barcelona retirés la subvenció de 2.700.000 ptes. que dona a aquesta institució i recomanant a la Generalitat que revisés també la seva aportació econòmica. En aquesta nota es relacionava la UCE amb el darrer atemptat de Terra Lliure. L'equip rector, a través del seu president Enric Casasses, va contestar aquest comunicat remarcant molt explícitament la diferència que hi ha en-

Prada: ¿es tanca o l'aillen.

cia. Una bona part dels alumnes assisteix, però, a la cita per uns motius que tenen poca cosa a veure amb aquesta reordenació pedagògica.

Passat el temps en què va ser fòrum plural de discussió política, on es debatia tot allò que no era possible de tractar a la península, la UCE s'ha convertit en el *stage* d'oxigenació de l'independentisme. Es reproduïx d'aquesta manera una dissociació reconeguda, fins i tot pel professorat, entre els ob-

jectius universitaris de l'organització i el que reclama una part de l'alumnat present, el més dinàmic. El nivell acadèmic és en general bo, amb fluctuacions. El programa d'aquesta edició contemplava seminaris científics d'especialització enfocats des d'una perspectiva multidisciplinària que representava tota una novetat en aquesta institució. Els cursos d'humanitats tractaven en la seva major part temes relacionats amb el compromís nacio-

nal, tot i que s'oferien també cursos de temes com la filosofia de Wittgenstein. Els debats i les conferències que tradicionalment havien tingut un paper preminent a Prada, s'han vist minvats d'interès a causa de l'enfocament unilateral de moltes de les qüestions.

La manca d'assistència de personalitats no compromeses amb un nacionalisme de combat, ha fet que la major part de les taules rodones s'hagin resolt amb una plena coincidència de criteris entre els ponents. Segons Salvador Cardús, coordinador de l'àrea d'humanitats, Prada no es tanca: l'aïllen. Cal referir-se en aquest sentit a l'absència de Toni Puig, director de la revista *El Món* i personatge vinculat a l'Ajuntament de Barcelona, i el representant del COOB 92, Alfred Bosch, que han estat molt criticades.

El cert és que la presència tant de l'un com de l'altre és una mica la del conillet d'índies, i en cap cas es podia considerar representativa, la formació de les taules en les quals havien de participar. Davant la possibilitat d'una agressió verbal, van preferir declinar l'oferiment de la UCE, això sí, sense anunciar que no vindrien, o fent-ho a l'últim moment.

¿Però fins a quin punt es pot discutir la realitat del país prescindint de totes aquelles posicions ideològiques que no s'identifiquen amb un nacionalisme militant? ¿Com podria Prada, per exemple, considerar la condició híbrida de les cultures a la segona meitat del segle XX des d'un essencialisme romàntic? Només en algunes intervencions de Joan Francesc Mira s'han pogut trobar elements de valoració interessants d'aquests fenòmens generals.

La tradició pesa massa i pesa molt també la inèrcia. El projecte conserva ara mateix només una part de l'atractiu que va tenir en un temps. Ha desaparegut el context que va originar-lo: la situació política espanyola s'ha modificat, s'ha esbravat el populisme i l'activisme, i els moviments socials que van donar lloc al canvi de mentalitat de finals dels anys seixanta són objecte de revisió més aviat àcida a les pàgines dels suplementos dominicals dels rotatius. Com aquells *hippies* que van arribar al Rosselló rebotats del 68 francès, que van establir-hi comunitats agrícoles, i que ara es dediquen a la venda ambulants a la plaça de la vila de Prada, la UCE corre el perill de quedar, per dir-ho en mots d'Anton Reixa, «com el testimoni d'un fracàs tropical». □

tre l'activitat acadèmica que desenvolupa la UCE i els actes de caràcter espontani que s'hi organitzen paral·lelament. Amb això, va voler desvincular la UCE dels actes en solidaritat a Pere Bascompte i Carles Castellanos que s'han celebrat al Liceu Renouvier. A nivell estrictament universitari es va intentar, però, que el professor Carles Castellanos donés un curs i es va sol·licitar a les autoritats espanyoles la seva presència temporal. A més, Casassas va dir que ni en els moments de relació més estreta entre la UCE i l'Ajuntament de Barcelona, aquesta no havia rebut una xifra tan elevada com la que esmentava el comunicat d'AP. En l'època de Maria Aurèlia Capmany, l'ajuntament va aportar 1.500.000 pessetes. Aquest any, la subvenció quedava reduïda a una tercera part.

Pel que fa als cursos, els que han obtingut més acceptació han estat, curiosament, alguns dels de més nivell englobats en l'apartat de seminaris d'extensió universitària. Així, el que va dictar Daniel Giralt Miracle, amb el títol «Disseny, seny, mal-seny», el d'«Introducció a Wittgenstein», de Josep M. Terricabres, i sobretot el dedicat a cultura catalana de

Mikel de Epalza. Es va destacar també en l'assemblea —Ignasi Riera es va referir també al tema en el curs d'un dels debats— l'absència de cursos sobre problemes socials com poden ser la problemàtica dels cinturons industrials de les grans ciutats, o l'atur. Josep Lluís Carod Rovira va respondre a aquest retret dient que s'havia intentat evitar al màxim la presència de personalitats polítiques a la UCE. De cara a l'any que ve, es va parlar d'introduir, amb un caràcter preferent, àrees d'informàtica i un seminari sobre ecologia. La degradació del medi natural dels Països Catalans ha estat un dels temes que ha aixecat més expectació malgrat la poca presència en el programa. Paral·lelament a la UCE, s'han dut a terme diverses reunions científiques i professionals. La més destacada de les quals ha estat el Seminari «Escola i Ús del Català», organitzat per a commemorar el X Aniversari del Servei d'Ensenyament del Català de la Generalitat de Catalunya. Aquest seminari, que ha comptat amb la presència d'especialistes estrangers, ha passat revista als resultats aconseguits amb els programes d'immersió que promou el SEDEC. □